TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

8.2.2019

Dnro:
TRAFICOM/50375/03.03.01/2019

Lausuntopyyntö VNS 6/2018 vp
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Valtioneuvoston selonteko liikuntapolitiikasta - ulkomaisten rahapelien mainonta

Eduskunnan sivistys- ja tiedejaosto on pyytänyt Liikenne- ja viestintävirastolta lausuntoa valtioneuvoston selonteosta liikuntapolitiikasta. Lausunnon teema on se, miten esimerkiksi lainsäädännön valvonnan tai TV-kanavien toimilupakäytännön avulla voitaisiin estää ulkomaisten rahapelien televisiomainontaa ja puuttua muutoinkin nykyistä tehokkaammin arpajaislain vastaiseen markkinointiin. Liikenne- ja Viestintävirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta.

Lausunto

Liikenne -ja Viestintävirasto myöntää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 25 ja 28 §:n mukaisesti lyhyt- ja pitkäaikaisia toimilupia televisiotoimintaan digitaalisessa maanpäällisessä televisioverkossa. Vastaavasti Liikenne- ja viestintävirasto toimii ensisijaisena toimilupaviranomaisena ohjelmistotoimilupien peruuttamista koskevissa asioissa. Tässä roolissaan Liikenne- ja viestintävirasto on tehnyt yhteistyötä Poliisihallituksen kanssa, jonka tehtäviin rahapelitoiminnan valtakunnallinen valvonta kuuluu. Yhteistyö rahapelien markkinoinnin valvonnassa on koskenut erityisesti ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevaa sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 §:ää, jonka mukaan ohjelmistotoimilupa voidaan peruuttaa osaksi tai kokonaan, mikäli ohjelmistotoimiluvan haltija on toistuvasti ja vakavasti rikkonut arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohdassa säädettyä markkinointikieltoa.

Pitkäaikainen televisiotoiminta

Pitkäaikaiseen televisiotoimintaan myönnetyn ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen on käytännössä erittäin harvinaista, eikä Liikenne- ja Viestintävirasto ole nykymuotoisen, vuoden 2015 alusta voimaan tulleen sääntelyn (917/2014) voimassaolon aikana peruuttanut sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 32 §:n nojalla yhtään voimassaolevaa television ohjelmistotoimilupaa. Sääntely kuitenkin mahdollistaa tämänkin äärimmäisen keinon käyttämisen, mikäli ohjelmistotoimiluvanhaltijan lainvastainen toiminta on toistuvaa ja vakavaa.

Pitkäaikaisen televisiotoimiluvan peruuttaminen arpajaislain rikkomisen perusteella voisi tulla ajankohtaiseksi tilanteessa, jossa ohjelmistotoimija ei Poliisihallituksen toistuvista kielloista huolimatta pysyvästi lopeta lainvastaista rahapelimarkkinointia. Näissä tilanteissa Poliisihallitus voi ottaa yhteyttä Liikenne- ja viestintävirastoon ja virasto voi käynnistää ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevan selvitysprosessin.

TRAFICOM
Liikenne- ja viestintävirasto

Toimiluvan peruuttamista koskevan 32 §:n muutos, jolla arpajaislain rikkominen säädettiin peruuttamisen edellytykseksi, on varsin tuore. Lainmuutos tuli voimaan kesäkuussa 2018, eikä sen soveltamisesta ole ehtinyt kertyä kokemusta. Vaikka menettelyä ei toistaiseksi ole käytetty, Liikenne- ja viestintävirasto katsoo, että lainsäädäntö sinällään tarjoaa pitkäaikaisen televisiotoiminnan ohjelmistotoimilupasääntelyn näkökulmasta riittävät keinot puuttua lainvastaiseen rahapelimainontaan. Toimiluvan menettäminen lainvastaisen rahapelimarkkinoinnin johdosta on ohjelmistotoimijalle niin merkittävä uhka, että sääntelyllä voidaan olettaa tältä osin olevan riittävä toimintaa ohjaava vaikutus.

Lyhytaikainen televisiotoiminta

Lyhytaikaisella ohjelmistotoimiluvalla tarkoitetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 28 §:n nojalla myönnettävää toimilupaa, joka Liikenne- ja viestintäviraston on myönnettävä enintään kolme kuukautta kestävään toimintaan, tai viikkotunneiltaan enintään kaksitoistatuntiseen toimintaan enintään yhdeksi vuodeksi kerrallaan. Näiden toimilupien osalta nykyinen lainsäädäntö ei tarjoa Liikenne- ja Viestintävirastolle juurikaan keinoja lainvastaisen rahapelimarkkinoinnin estämiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto ei voi jättää lyhytaikaista ohjelmistotoimilupaa myöntämättä, vaikka toimija olisi säännönmukaisesti rikkonut rahapelimarkkinointia koskevaa kieltoa. Lyhytaikaisen ohjelmistotoimiluvan myöntämistä koskevassa 28 §:ssä on lueteltu tyhjentävästi ne edellytykset, joiden täyttyessä toimilupa voidaan jättää myöntämättä, eikä syy epäillä arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohdan rikkomista kuulu näihin edellytyksiin.

Rahapelimarkkinoinnin estäminen ei pääsääntöisesti onnistu myöskään ohjelmistotoimiluvan peruuttamista koskevan säännöksen nojalla. Ohjelmistotoimiluvan peruuttaminen on hallinnollisena prosessina niin aikaa vievä, että erityisesti kolmeksi kuukaudeksi myönnetyn toimiluvan voimassaolon määräaika ehtisi umpeutua ennen peruuttamisprosessin loppuun saattamista.

Toimiluvan peruuttamisen edellytyksenä on arpajaislain jatkuva ja vakava rikkominen. Lisäksi toimiluvanhaltijaa tulee ensin kehottaa toimintansa korjaamiseen ja antaa tähän kohtuullinen, vähintään kuukauden mittainen määräaika. Nykyinen sääntely ei peruuttamisen lisäksi tarjoa muita keinoja lyhytaikaisen toimiluvan päättämiseen ennen sen voimassaolon päättymistä, joten käytännössä korkeintaan kolme kuukautta voimassa olevaa ohjelmistotoimilupaa ei tällä ole mahdollista päättää kesken toimilupakauden.

Kati Heikkinen
Johtaja, Taajuushallinto

Henriikka Rosti
Lakimies, Kiinteät radioverkot